

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/652)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1468,6-4532

23 . XII . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 22 . XII . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişikleriyle birlikte sunulduğunu sygılarımla arz ederim.

Başbakan
S. Günaltay

KANUN TASARISININ GEREKÇESİ

Birinci madde, 5419 sayılı Kanunla bütçe yılı başının Ocak ayından Mart ayına alınması sebebiyle aynı kanunun geçici birinci maddesi gereğince 1949 Bütçe yılına eklenen Ocak ve Şubat 1950 ayları için lüzum hâsıl olan ek ödeneklerin taallük ettiği tertiplerle miktarlarını göstermektedir.

İşbu gerekçeye bağlı (A) işaretli cetvelde de görüleceği ve hile 1949 yılına eklenen bu iki aylık devre giderleri için 1949 yılı Bütçesinin her madde ödeneginin 2/12 si istenilmemiş, bilâkis birçok tertipler için geçen ayların sarfiyatı göz önüne alınarak 2/12 tutarlarından daha aşağı ödenek istenildiği gibi birçokları için de hiç tahsisat teklif edilmemiştir.

Yine cetvelin tetkikinde görüleceği gibi bir kısım tertipler için ise 2/12 fevkinde ödenek teklif edilmektedir.

Bunlar iki sebebe istinat eder.

1. Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1947 ve 1948 bütçelerinin Yüksek Meclis Bütçe Komisyonunda incelenmesi sıralarında işaret buyurulan direktifler dairesinde, 1949 yılı Bütçesi işletmenin ekonomik bakımdan idare ve kontrolünü temin amacı ile evvelki yıl bütçelerinden tamamen farklı olarak kıymet hareketlerinin iş sahası itibarıyla kayıt ve tesliyle maliyet sistemine dayanan yeni bir tasnif plânına göre tertip ve tanzim edilmiş olduğundan çeşitli giderlerin evvelki senele nazaran parçalanarak değişik tertiplere mal edilmesi zarureti hâsıl olmuş ve bu sırada aidiyetlerinin lâyikiyle tâyin edilememesi yüzünden bir kısım tertiplere fazla ödenek teklif edilmesine mukabil bir kısım tertipler için de az ödenek konulmasını intaç etmiştir. İşte, az ödenek konulan tertiplere ait giderlerin hem 1949 Bütçe yılının 12 aylık normal devresine ait noksanının ikmalî ve hem de munzam iki aylık devre ihtiyacının karşılanması maksadıyla bu tertipler ödenekleri bilzarure 2/12 nin üstüne çıkılmak suretiyle teklif edilmiştir.

Şurası da bilhassa şayanı arzdır ki; bütçe yıl başı değişikliği yapılmamış olsa idi dahi yukarıda izaha çalışılan sebep dolayısıyla 1949 Bütçe yılı için ya münakale veya munzam tahsisat teklifi yine yapılacaktı.

Bundan başka; 1949 yılı içinde kömür fiyatlarındaki artışlar, kömür sarfiyatı karşılığının artmasını ve bu iki ayda fortrafik olmaması dolayısıyla fazla adedde lokomotif ve vagonun tamire alınması 28 nei bölümün 2 nei maddesiyle 41 nei bölüm ödeneginin 2/12 nin fevkinde istenilmesine sebep olmuştur.

2. Senenin muayyen aylarında tediyesi gereken miktarlar da, bittabi 2/12 esasına tâbi tutu-

lamıyacağı için bu kabil ödemeler karşılığı olarak Ocak ve Şubat 1950 aylarında fiilen yapılacak tediyeler nazara alınmıştır ki, bunlar da aşağıda gösterilmiştir.

B. M.

14	1	Satın alınan hatların, demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri	1 522 315
		(Kanununa göre 15 Şubat 1950 tarihinde tediyesi gereken Anadolu Demiryolu ve Haydarpaşa Limanı mubayaa taksidi karşılığı.)	
70	3	4515, 4903 ve 5073 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı, bonoların itfa ve faizleri, Gümrük Resmi, Muamele Vergisi ve başka giderler	6 560 845
		Eskişehir Cer ve Yol atelyeleri ile Kayaş sofajı	8 486
		Kontrol ve proje masrafları	10 000
		Basra'dan alınan yol malzemesi (Amerikalılardan)	48 381
		Basra'dan alınan tirfonlar (Amerikalılardan)	8 355
		62 lokomotif faizi	86 470
		26 lokomotif resülmal ve faiz taksiti	331 994
		88 lokomotifin nakliyesi taksiti	185 102
		50 lokomotif (Orta - Avrupa'da Amerikalılardan)	164 744
		24 mikado tipi lokotomif (Orta Şarkta Amerikalılardan)	120 593
		50 lokomotifin bakiye bedeli ve faizi (Çeklerden)	3 555 920
		271 yük vagonu (Orta - Avrupa'da Amerikalılardan)	56 867
		450 yük vagonu Gümrük Resmi taksiti	97 559
		30 yolcu vagonu (Avusturyalılardan)	1 646 251
		Haydarpaşa ikmal inşaatı	113 400
		1945 ve 1946 Amerikan mubayaatı masrafları	9 723
		Holerit makinaları binası	117 000

Toplam 6 560 845

Bu meyanda 5073 sayılı Kanun, İdarenin gelecek senelere geçici yüklenmelerinde senelik ödeme miktarını 30 000 000 lira ile sınırlamakta ve 1949 yılı Bütçe Kanunu ile bu miktarın dununda olmak üzere 25 000 000 lira ödenek kabul buyurulmuş ise de 1949 Bütçe yılına Ocak ve Şubat 1950 aylarının da katılması, belirli olan süreyi uzatmış bulunduğundan buna kıyasen ve 5073 sayılı Kanunun ruh ve mânasına uygun olarak iki aylık devre için verilen ek ödenek ile birlikte 1949 yılı ödeneği tabiatıyla 30 000 000 liranın üstüne çıkacaktır.

Böylece 28 000 000 lirayı bulan ek ödeneklerin karşılığına gelince:

Umumiyet itibariyle Ocak ve Şubat ayları işletmenin düşük gelir temin eden aylarıdır. Bu sebeple bu iki ay için 1949 yılının 26 988 000 lira tutan 2/12 gelir tahmini nazara alınmıyarak;

Lira

Bu iki aylık işletme geliri	25 437 000
Evvelki aylar gelir fazlası	2 000 000
Müteferrik gelirler	563 000

Toplam 28 000 000

tahmin edilmiştir ki, bu miktarın tahakkuk edeceği ümit edilmektedir.

2 nci ve 3 ncü maddeler, kanunun yürürlüğe gireceği tarihle kanun hükümlerini uygulayacak Bakanları göstermektedir.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/652

Karar No. 25

26 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 23 . XII . 1949 tarihli ve 6/4532 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü Ekrem Şahenk ve adı geçen Bakanlığın yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı, 4519 sayılı Kanunla bütçe yılı başlangıcının Mart ayı başına alınmasından dolayı aynı kanun gereğince 1949 mali yılına eklenmesi gereken Ocak ve Şubat 1950 aylarına ait giderlerin temini maksadıyla hazırlanmış bulunduğu yapılan incelemelerden anlaşılmış ve tasarı esas itibariyle Komisyonumuzca kabule değer görülmüştür.

Tasarıya bağlı cetvel üzerinde yapılan incelemeler neticesinde istenilen ödenek toplamının 1949 yılı bütçesinin altında birinden daha aşağı olduğu görülmüştür. Tertip itibariyle yapılan incelemede ise bazı bölümlerde altında birden aşağı ve bazılarında da bu nispetten fazla ödenek istenildiği anlaşılmıştır. Ancak bu fazla isteklerin, mali yıl başında katıyetle ödeneklerinin tâyini mümkün olmayan ve bu sebeple tertiplerindeki ödeneklerin kifayetsizliğinden veya yıl içinde hizmetlerde vukubulan genişliklerin

bu fazlalıklara sebep olduğu ve Ocak başında yürürlüğe girecek yeni Emekli Kanununun gerektirdiği ödemeler sebebiyle fazla ödenek bulunduğu anlaşılmış ve birer birer alınan izahlar yerinde görülmüştür.

İstenilen ödeneklerin ne suretle karşılanacağı Hükümet gerekçesinde izah edildiğinden burada tekrar edilmmiştir.

Tasarı yürürlük maddesinde bir değişiklik yapılmak suretiyle cetvelleriyle birlikte aynıyle kabul edilmiştir.

Kanunatayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu Rapor Sözetüsü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Erten	İ. H. Tıgrel	M. Eriş
Amasya		Ankara
A. K. Yiğitoğlu		C. Gölet
Bolu		Diyarbakır
C. S. Siren		C. Ekin
Eskişehir	İzmir	Kastamonu
Muhallifim	S. Dikmen	T. Caşkan
A. Potuoğlu		
Kırklareli	Kırşehir	Niğde
K. Doğan	Ş. Torgut	R. Gürsoy
Ordu	Seyhan	Urfa
H. Yalman	A. R. Yüregir	A. Akan
	Urfa	
	E. Tekeli	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine (28 000 000) liralık ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Günaltay</i>	Başbakan Yardımcısı
	<i>N. Erim</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>C. S. Barlas</i>	
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Çakır</i>	<i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>N. Sadak</i>	<i>I. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
	<i>Ş. Adalan</i>
Ekö. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>K. Dicleli</i>	<i>Dr. K. Bayizit</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Dr. F. Ş. Bürye</i>	<i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>Dr. K. Satır</i>	<i>İ. Ş. Siner</i>
	İşletmeler Bakanı

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1949 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin teklifi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Ocak 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi ayniyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

B. M.	Ödemeğin çeşidi	Lira
1	Ücretler ve ödenekler ve emekli keseneği	
1	Daimî memur ve hizmetliler ücreti	1 175 000
2	Geçici memur ve hizmetliler ücreti	4 150
3	2847 ve 3173 sayılı kanunlara bağlı olmayan hizmetliler	22 000
4	Temsil ödeneği	350
6	2454 sayılı Kanun gereğince verilecek emekli keseneği ve 5434 sayılı Kanununun 14 nci maddesinin D. F. ve J fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı	150 585
	Bölüm toplamı	1 352 085
2	Yolluklar	
2	Geçici görev yolluğu	3 000
3	Devir ve teftiş yolluğu	5 000
4	Yabancı memleketler yolluğu	12 000
	Bölüm toplamı	20 000
3	Personelin diğer hakları	
1	Geçici tazminat	42 585
2	Çocuk zammı	25 000
5	Yakacak zammı	3 747
	Bölüm toplamı	71 332
4	Diğer giderler	
1	Isıtma, aydınlatma	11 750
2	Öteberi giderleri (D. D. T. ve emsali temizlik malzemesi dâhil)	35 000
4	Haberleşme giderleri	4 250
	Bölüm toplamı	51 000
5	Çeşitli giderler	
1	Düşünülmeyen giderler	500
3	Kira karşılığı	3 500
5	Faiz, acyo ve akça farklar	65 000
7	İlan ücretleri (İdari ilâmlar)	350
8	Hollerit makineleri kirası, öğretici ücreti ve makinelerin kâğıt ve sair giderleri	80 000
	Bölüm toplamı	149 350

B.	M.	Ödenegin çeşidi	Lira
6		Uluslararası demiryolu münasebetlerinden doğan giderler	
	3	Komşu demiryollarına verilen rödövanlar ve müruriye ücretleri	21 100
	4	Transit vagonların tatil, tazmin ücreti ve kiralanacak vagon ve lokomotiflerin kira karşılığı ve diğer giderleri	5 000
		Bölüm toplamı	26 100
7		Vergi, resimler ve geri verilecek paralar	
	1	Binalar, iratlı arsalar ve arazi vergi ve resimleri	15 000
8		Mahkeme giderleri	
	2	Mahkeme gider ve harçları	5 830
10		Öğretim giderleri	
	1	Tahsil ve staj için yabancı memleketlere gönderileceklerin ücretleri, tahsil, tedavi ve başka giderleri	87 500
	3	Teknik Üniversite ile teknik elemanlar yetiştiren başka okullarda okutulan idare öğrencilerinin giderleri ve burs ücretleri	2 000
	4	Kurs giderleri	26 700
		Bölüm toplamı	116 200
12		Yardımlar	
	1	Sağlık yardımı (İlaçlar, sağlık imdat kutuları giderleri, memur ve hizmetlilerle ailelerine sihi yardım, cenaze sihi gereç, taşıt, sihi tedbirler giderleri, dışarda tedavi edilecekler için uzman doktorlara ve idarenin doktor ve dış tabibi bulunmayan yerlerdeki doktor ve diştabiplerine verilecek tedavi ücretleri ile idare hastanelerinin bütün giderleri, başka kurumlarda tedavi ve lâboratuvar muayene ve tahlil ücretleri)	250 000
	3	İş yerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerin iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları karşılığı	125 000
		Bölüm toplamı	375 000
13		Eski yıllar borçları	25 000
14		Mali mükellefiyetler	
	1	Satın alınan hatların, Demiryol ve Li manların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri	1 522 315
15		Ücretler	300 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
16		Yollarlar	
	2	Geçici görev yolluğu	11 000
	3	Devir ve teftiş yolluğu	8 000
		Bölüm toplamı	19 000
17		Personelin diğer hakları	
	1	Geçici tazminat	9 000
	2	Çocuk zammı	29 000
	3	Doğum yardımı	15 000
	4	Ölüm yardımı	3 000
	5	Yakacak zammı	5 000
	6	Tahsisatlar tüzüğüne göre yapılan ödemeler	15 000
		Bölüm toplamı	337 000
19		Bakım giderleri	
	1	Üst yapının bakımı	1 350 000
	2	Yol tesislerinin bakımı	225 000
	3	Binalarla sabit tesislerinin ve diğer sabit tesislerin bakımı	350 000
	4	Yola ait makinelerle alet ve edevatın bakımı	35 000
		Bölüm toplamı	1 960 000
20		Ücretler	40 000
22		Personelin diğer hakları	
	2	Çocuk zammı	1 500
	3	Doğum yardımı	500
	5	Yakacak zammı	60
	6	Tahsisatlar tüzüğüne göre yapılan ödemeler	650
		Bölüm toplamı	2 710
23		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	650
	3	Demirbaş ve mefruşatın bakımı (İkinci sınıf demirbaşların yenilenmesi dâhil)	500
		Bölüm toplamı	1 150
25		Yolluklar	
	2	Geçici görev yolluğu	400
	3	Devir ve teftiş yolluğu	2 200
		Bölüm toplamı	2 600

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
26		Personelin diğer hakları	
	1	Geçici tazminat	4 200
	3	Doğum yardımı	500
	5	Yakacak zammı	1 080
		Bölüm toplamı	5 780
27		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	14 500
	4	Haberleşme giderleri	4 700
		Bölüm toplamı	19 200
28		Bakım giderleri	
	2	Muharrik ve mütaharrik edevatın bakımı	5 000 000
29		Ücretler	475 000
30		Yolluklar	
	3	Devir ve teftiş yolluğu	6 500
		Bölüm toplamı	6 500
31		Personelin diğer hakları	
	1	Geçici tazminat	7 580
	2	Çocuk zammı	17 400
	5	Yakacak zammı	450
	6	Tahsisatlar tüzüğüne göre yapılan ödemeler	5 500
	7	Giyim eşyası	4 000
		Bölüm toplamı	34 930
32		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	8 750
	4	Haberleşme giderleri	1 500
	5	Kırtasiye ve basılı kâğıtlarla defterler	1 000
		Bölüm toplamı	11 250
33		Ücretler	800 000

B. : M.	Ödenişin çeşidi	Lira
35	Personelin diğer hakları	
1	Geçici tazminat	7 000
2	Çocuk zammı	110 000
3	Doğum yardımı	35 000
4	Ölüm yardımı	7 500
5	Yakacak zammı	3 400
6	Tahsisatlar tutarına göre yapılan ödemeler	70 000
	Bölüm toplamı	232 900
36	Diğer giderler	
1	Isıtma, aydınlatma	220 000
2	Öteberi giderleri	167 000
	Bölüm toplamı	387 000
37	Yükleme ve boşaltma giderleri	166 666
38	Ücretler	500 000
39	Yolluklar	
2	Geçici görev yolluğu	12 000
	Bölüm toplamı	12 000
40	Personelin diğer hakları	
1	Geçici tazminat	3 500
2	Çocuk zammı	85 000
3	Doğum yardımı	10 000
4	Ölüm yardımı	2 500
5	Yakacak zammı	1 660
	Bölüm toplamı	102 660
41	Lokomotifler giderleri	4 293 316
42	Ücretler	500 000
43	Yolluklar	
2	Geçici görev yolluğu	8 000
	Bölüm toplamı	8 000

B.	M.	Ödenğin çeşidi	Lira
44		Personelin diğer hakları	
	1	Geçici tazminat	11 000
	2	Çocuk zammı	125 000
	3	Doğum yardımı	15 000
	5	Yakacak zammı	2 500
		Bölüm toplamı	153 500
45		Trenler giderleri	50 000
46		Ücretler	100 000
48		Personelin diğer hakları	
	1	Geçici tazminat	1 300
	2	Çocuk zammı	55 000
	5	Yakacak zammı	1 500
		Bölüm toplamı	57 800
50		Ücretler	155 000
51		Yolluklar	
	2	Geçici görev yolluğu	5 000
		Bölüm toplamı	5 000
52		Personelin diğer hakları	
	2	Çocuk zammı	130 000
	5	Yakacak zammı	5 000
	6	Tahsisatlar tüzüğüne göre yapılacak ödemeler	15 000
		Bölüm toplamı	150 000
53		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	115 000
	2	Öteberi giderleri	14 000
	5	Kırtasiye ve basılı kâğıtlarla defterler	6 000
		Bölüm toplamı	135 000
54		Muharrik ve müteharrik edevatın bakımları ve servise hazırlama giderleri (çeşitli malzeme ve müstehlek maddeler giderleri ile geçici personel ücretleri)	1 100 000
56		Ücretler	45 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
58		Personelin diğer hakları	
	2	Çocuk zammı	21 600
	3	Doğum yardımı	2 500
	5	Tahsisatlar tüzüğüne göre yapılan ödemeler	3 000
		Bölüm toplamı	27 100
59		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	27 000
	3	Demirbaş ve mefruşatın bakımı (İkinci sınıf demirbaşların yenilenmesi dâhil)	1 000
		Bölüm toplamı	28 000
60		İşletme ve bakım giderleri	
	1	İşletme giderleri	100 000
		Bölüm toplamı	100 000
61		Limanların yükleme ve boşaltma giderleri	150 000
62		Ücretler	4 700
64		Personelin diğer hakları	
	1	Çocuk zammı	3 300
	4	Yakacak zammı	2 820
		Bölüm toplamı	6 120
65		Diğer giderler	
	1	Isıtma, aydınlatma	100
	3	Demirbaş ve mefruşatın bakımı (İkinci sınıf demirbaşların yenilenmesi dâhil)	2 000
	5	Kırtasiye ve basılı kâğıtlarla defterler	500
		Bölüm toplamı	2 600
67		Yol, yapı ve tesislerin yenilenmesi	
	1	Üst yapının yenilenmesi (Ray ve makaslar, traversler, diğer yol malzemesi ve balâst)	40 000
	2	Yol tesislerinin yenilenmesi	40 000
		Bölüm toplamı	80 000

B. M.	Ödeneğin, cesidi	Lira
70	Servet çoğaltmaları	
1	Yıllık işletme geliri ile yapılan artırımlar	142 461
3	4515, 4903 ve 5073 sayılı kanunlar gereğince girişilecek yüklenmeler kar- şılığı, bonoların itfa ve faizleri, Gümrük Resmî, Muamele Vergisi ve baş- ka giderler	6 560 845
GENEL TOPLAM		28 000 000